

- İnsan ticareti insan haklarını ve demokratik toplumların temel değerlerini tehdit etmektedir;
- İnsan ticareti modern köleliktir;
- İnsan ticareti insan haklarının ihlalidir;
- İnsan ticareti; insan onuru ve bütünlüğünü ihlal eder ve de bu nedenle insan ticareti mağdurları için daha fazla korumaya ihtiyaç duyulur;
- İnsan ticaretinin önlenmesi ve insan ticareti ile mücadeleyle yönelik özel önlemlerde, cinsiyet eşitliği ile çocuklara yönelik bir çocuk hakları yaklaşımı olmalıdır.

“İnsan ticaretiyle mücadeleye yönelik bir stratejinin etkin olabilmesi için önleme, mağdurların insan haklarının korunması ve insan tacirlerinin cezai takibata tabi tutulmasının yanı sıra ilgili ulusal kanunların uyumlu hale getirilmesi ve bu kanunların tek biçim ve etkin olarak uygulanmasını kapsayan çok disiplinli bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir.”

“Cinsiyet eşitliği, cinsiyet farklılığının değil cinsiyet eşitsizliğinin zıttıdır. Kadın ve erkek eşitliği; sadece cinsiyete dayalı ayrımcılık yapılmamasını değil aynı anda kadın ve erkek arasında eşitliği sağlamak üzere pozitif önlemler alınmasını da ifade eder.”

Beşte Bir Kampanyası Hakkında

Avrupa Konseyi 2010 yılında , Lanzarote Sözleşmesi (Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Çocukların Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi) ile bağlantılı olarak çocuğa karşı cinsel şiddeti sonlandırmak için **BEŞTE BİR Kampanyasını** başlatmıştır.

Avrupa Konseyinin bu kampanyası Türkiye’de Haziran 2013 tarihinden bu yana Uluslararası Çocuk Merkezi tarafından yürütülmektedir.

Daha fazla bilgi için:
<http://www.5te1.cocukhaklariizleme.org/>

Avrupa Konseyi Hakkında

1949 yılında kurulan Avrupa Konseyi, çocuklar dahil olmak üzere bireylerin korunmasına ilişkin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve diğer referans belgelerine dayanan ortak ve demokratik prensipler geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Kingdom of the Netherlands

Bu broşür, Türkiye’de Uluslararası Çocuk Merkezi (ICC) tarafından yürütülen “Beşte Bir Kampanyası -Avrupa Konseyi, Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Korunması-” kapsamında Hollanda Kraliyeti Ankara Büyükelçiliği’nin Matra Programı çerçevesinde bastırılmıştır.

Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Korunması Projesi

İnsan Ticaretine Karşı Eyleme İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi

Sözleşme’nin Amacı:

- Cinsiyet eşitliğini güvence altına alarak insan ticaretinin önlenmesi ve insan ticareti ile mücadele;
- Cinsiyet eşitliğini güvence altına alarak mağdur ve tanıklara koruma ve yardım için kapsamlı bir çerçevenin tasarlanması, insan ticareti mağdurlarının insan haklarının korunması ve etkin soruşturma ve kovuşturma sağlanması;
- İnsan ticaretine karşı eylemde uluslararası işbirliğinin teşvik edilmesi.

Sözleşme’nin Kapsamı :

Mağdurların korunmasına ilişkin önlemler ve uluslararası işbirliği açılarından olmak üzere her türlü insan ticareti biçimini ifader eder. Sözleşme sadece sınır aşan insan ticaretini değil ulusal, organize suçlarla bağlantılı olan ya da olmayan ve istismar amacı ile yapılan insan ticaretini de kapsamaktadır.

İnsan ticareti; eylem, araç ve amaç olarak üç temel unsurun bir birleşiminden oluşur. **İnsan ticareti, bu öğelerin tek tek bulunması değil bunların bir birleşimidir.**

Eylem: Kişilerin işe alınması, nakli, transferi, barındırılması veya misafir edilmesidir.

Araç: Tehdit, güç kullanımı veya sair baskı kullanımı, kaçırma, hile, aldatma, gücün veya hassas bir konumun kötüye kullanılması, başka bir insan üzerinde kontrole sahip olan bir kimsenin rızasını almak üzere ödeme yapmak veya kazanç sağlamak ya da kendisine yapılan ödemeleri ve sağlanan kazançları kabul etmektir.

18 yaşını doldurmamış bireyler için yani ÇOCUKLAR İÇİN ARAÇ UNSURU ZORUNLU DEĞİLDİR...

İstismar amacı: Asgari olarak, diğer kişilerin fuhuş faaliyetlerinin istismarını veya sair şekillerdeki cinsel istismarı, zorla çalıştırmayı veya hizmet ettirmeyi, köleliği veya kölelik benzeri uygulamaları, kulluğu veya organların çıkarılmasıdır.

Sözleşme, yaş cinsiyet ayrımı yapmaksızın insan ticaretine maruz kalan herkesi kapsamaktadır.

Sözleşme'nin Önemi:

Sözleşme insan ticaretinin bir insan hakları ihlali olarak tanınması, mağdurlara yardım ve mağdurların insan haklarının korunmasına özel olarak odaklanması, kapsamlı bir uygulama alanını benimsemesi, kabul edilecek özel ve bağlayıcı önlemler ile mağdur ve tanıkların korunması için daha kapsamlı bir yasal çerçeve oluşturması, etkin ve bağımsız bir izleme mekanizmasının kurması, diğer uluslararası belgelerde kabul edilen asgari standartların ötesine geçen belirli hükümler içermesi sebebiyle önemlidir ve Türkiye'nin taraf olduğu diğer sözleşmelerden farklı niteliktedir.

Taraf devletlerin yükümlülükleri:

- Mağduru tanımlamak (Örneğin, mağdurun yaşı hakkında bir belirsizlik mevcutsa, mağdurun çocuk olduğunu varsayılması gerekir);
- Çocuklara ilişkin olarak özel önleyici önlemler almak;
- Cinsel istismar, zorla çalıştırma veya zorla hizmet ettirme, kölelik ve kölelik benzeri uygulamalar, kulluk ve organ çıkarma ile ilgili taleplerin önüne geçilmesi için önlemler almak ve uygulamak;
- Mağdurların özel hayatını korumak; (Örneğin, çocuk mağdurların kimliklerinin veya kimliklerinin tespitine imkân tanıyan detaylarının kamu tarafından öğrenilmesini engellemek için önlemler almak)
- İnsan ticareti mağdurlarının yararlanma hakkı bulunan destek tedbirlerini vermek; (Örneğin, uygun ve güvenli barınma, psikolojik ve maddi yardımın yanı sıra mağdurun bilgilendirilmesi, çocukların eğitime erişimini sağlamak)
- Taraflardan birinin topraklarında yasa dışı olarak bulunan mağdurlara en az 30 gün iyileşme ve düşünme süresi tanımak;
- Taraflardan birinin topraklarında yasa dışı olarak bulunan mağdurlara yönelik ikamet izni düzenlemesi yapmak; (Örneğin, çocuk mağdurlar için ikamet izinlerinin çocuğun yüksek menfaati ile uyumlu olarak düzenlemek ve uygun hallerde aynı şartlar altında yenilemek)
- İnsan ticareti mağdurlarının maruz kaldığı zararları tazmin etmek; (Örneğin, mağdurların, insan ticareti faillerine karşı dava açma haklarını güvenceye almak)
- Mağdurların ülkelerine geri gönderilmesi veya geri dönüşlerine dair düzenlemeler yapmak; (Örneğin, yetkililer bir çocuk mağdurun geri gönderilmesine karar verirken ilk olarak çocuğun yüksek menfaatlerini dikkate almak, herhangi bir geri gönderme önlemini uygulamadan önce, çocuğun bir devlete geri dönüşünün doğurabileceği riskler ile güvenliğine ilişkin bir değerlendirme yapmak)
- Sınırlarda kontrolün daha iyi yönetilmesine ve sınır kontrolü ile ilgili olarak işbirliğinde bulunulmasına dair önlemler almak;
- Seyahat ve kimlik belgelerinin kalitesini sağlamak ve bu belgelerin doğruluğunu ve güvenliğini korumak için gerekli önlemleri almak;
- Kendileri tarafından düzenlenen veya kendileri tarafından düzenlendiği iddia edilen seyahat ve kimlik belgelerinin yasallığı ve geçerliliğini, başka bir tarafça talep edilmesi ve bu belgelerin insan ticareti için kullanıldığından şüphelenilmesi halinde kontrol etmek;
- Cinsiyet perspektifini dikkate almak;
- Sayılan nedenlerden ötürü mağdurlara ceza verilmemesi imkanını düzenleyen yasal tedbirler almak ve/veya uygulamak;
- Sözleşme kapsamındaki suçları mağdurun şikayetine gerek olmaksızın kovuşturma imkânı sağlamak;

Taraf devletlerin yükümlülükleri:

- Mağdurlara, adli makamlarla işbirliği yapanlara, tanıklara ve bunların ailelerine etkin ve uygun koruma sağlanması için gerekli önlemleri almak;
- Kişilerin veya birimlerin insan ticaretine karşı eylemler ve mağdurların korunması hakkında uzmanlaşmalarının teşvik edilmesi için gerekli tedbirleri almak;
- Yargılama işlemlerini mağdurların gizliliğini korumak ve emniyetlerini sağlamak üzere uyumlaştırmak;
- İlgili uluslararası veya bölgesel belgelere, yeknesak veya karşılıklı mevzuata dayanarak kabul edilen düzenlemelere ve ulusal hukuka uygun olarak, sözleşmenin diğer taraflarıyla işbirliği yapmak;
- Sözleşmeden doğan yükümlülükleri, ulusal makamlar, devlet yetkilileri ve sivil toplum arasındaki stratejik ortaklık kurarak yerine getirmek;
- Sözleşmeye aykırı herhangi bir anlaşma yapmamak.

Sözleşme'de düzenlenen hakların güvencesi:

İnsan ticaretini engelleme, gerçekleşmeden önce önlem alma devletin pozitif yükümlülüğüdür. İlgili önlemler yasamaya, idareye, eğitime ilişkin, sosyal, kültürel veya sair önlemler olabilir. Alınacak tedbirler medyanın ifade özgürlüğüne hukuka aykırı olarak müdahalede bulunulması ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesine uygun olması ile mağdurların özel hayatının ve kimliklerinin korunması özel amacına yönelik olması gerekir.

Etkili ve uygun koruma ifadesi Sözleşme'de düzenlenen hakların güvenceye alınması bakımından önemlidir. Somutlaştırmak gerekirse, koruma seviyesinin mağdurlara yapılan tehditlere göre uyarlanması gereğini ifade etmektedir. Etkin ve uygun korumanın Sözleşme'deki anlamı, kamu makamlarının uygun eğitime sahip olmasıdır.

Sözleşme'nin etkili şekilde uygulanması ancak izleme ile mümkündür. Sözleşme ile teknik kurum olan "**İnsan Ticaretine Karşı Uzmanlar Grubu (GRETA)**" ve siyasi bir kurum olan "**Taraflar Komitesi**" olarak iki izleme mekanizması öngörülmüştür.

İnsan Ticaretine Karşı Uzmanlar Grubu (GRETA): Taraf Devletlerden her birinin Sözleşmeyi uygulamasına dair rapor hazırlar. Greta coğrafi eşitlik, cinsiyet eşitliği, çok disiplinli uzmanlık esaslarını gözeterek; Bakanlar Komitesi'nin seçtiği insan hakları, mağdurlara destek ve koruma sağlanması ve insan ticareti ile mücadele alanlarında uzmanlaşmış, bağımsız ve yetkin on-onbeş uzmandan oluşur.

Taraflar Komitesi: Sözleşmeye Taraf Devletlerin Bakanlar Komitesi'ndeki temsilcilerden ve Avrupa Konseyi'ne üye olmayan Tarafların temsilcilerinden oluşur. GRETA'nın sonuçlarını takip etmek üzere alınacak tedbirlere ilişkin olarak yönelik tavsiyeler kabul eder.